

**UCHWAŁA NR XV/89/2025
RADY GMINY RUSIEC**

z dnia 31 marca 2025 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z działalności
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ruścu za 2024 r.**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.) oraz art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, ze zm.), Rada Gminy Rusiec uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ruścu z działalności za 2024 r., stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rusiec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Rusiec

Rafał Rabenda

WSTĘP

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, ze zm.) Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Ruścu przedkłada Radzie Gminy Rusiec roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2024 rok.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Rusiec działającą na podstawie Uchwały Gminnej Rady Narodowej w Ruścu Nr X/38/90 z dnia 28 lutego 1990 r. w sprawie powołania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ruścu. Pomoc społeczna polega w szczególności na przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych.

Podstawowym aktem prawnym, na podstawie którego funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu, jest ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, ze zm.). Ponadto w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych, w szczególności:

- 1) ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, ze zm.);
- 2) ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 323, ze zm.);
- 3) ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993, ze zm.);
- 4) ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829);
- 5) ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 497, ze zm.);
- 6) ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 49);
- 7) ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
- 8) uchwała nr 149 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Programu Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 z dnia 23 sierpnia 2023 r. (M. P. z 2023 r. poz. 881, ze zm.);
- 9) ustawa o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512);
- 10) ustawa o dodatku osłonowym z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 953);
- 11) ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa z dnia 12 marca 2022 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, ze zm.);

Przy realizacji zadań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu współpracuje w szczególności z Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym, Komendą Policji, szkołami, placówkami służby zdrowia, prokuraturą, Bankiem Żywności.

I. STRUKTURA ZATRUDNIENIA W GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W RUŚCU

Utworzenie i utrzymanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników, jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 18 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Zatrudnienie w 2024 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ruścu przedstawiało się następująco:

Lp.	Stanowisko	Liczba etatów
1.	Kierownik GOPS	1 etat

2.	Główna Księgowa	1 etat
3.	Specjalista pracy socjalnej	1 etat
4.	Starszy pracownik socjalny	2 etaty
5.	Inspektor ds. świadczeń rodzinnych	1 etat
6.	Asystent rodziny	1 etat

Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej kieruje jednoosobowo Kierownik. W czasie nieobecności Kierownika jego obowiązki wykonuje inny upoważniony pracownik. Kierownik prowadzi nadzór merytoryczny i organizację pracy oraz ponosi odpowiedzialność finansową w Ośrodku.

Według stanu na dzień 31.12.2024 r. zatrudnionych było ogółem 7 osób, oraz 2 osoby – opiekunki środowiskowe zatrudnione na umowę – zlecenie.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ruścu wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach, zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Ponadto, pracownicy podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach i konferencjach poświęconych pomocy społecznej, przemocy w rodzinie, świadczeniom rodzinnym, księgowości i innym niezbędnym do prawidłowego wykonywania zadań, wynikającym ze statutu Ośrodka oraz przekazanych zadań.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ruścu spełniony jest wymóg ustawy.

II. BUDŻET GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W RUŚCU

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu w 2024 r. na realizację zadań własnych i zadań zleconych wydatkował kwotę **4.763.649,27 zł**, z czego:

- 1) ze środków budżetu gminy **1.383.607,79 zł**;
- 2) ze środków budżetu państwa: **3.380.041,48 zł**, w tym:
  - a) ze środków dotacji celowych **3.301.711,37 zł**,
  - b) ze środków Funduszu Pomocy: **58.173,84 zł**,
  - c) ze środków Funduszu Pracy: **20.156,27 zł**.

Strukturę zrealizowanych wydatków w podziale szczegółowej klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 1 – Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ruścu za rok 2024.

Klasyfikacja budżetowa		ogółem wykonanie wydatków w 2024 r.	w tym:			
			środki budżetu gminy	środki budżetu państwa		
				Dotacje celowe	Środki z Funduszu Pracy	Środki z Funduszu Pomocy
85195	Pozostała działalność (dec. zdr.)	210,00		210,00	0,00	0,00
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	12.045,97	6.045,97	6.000,00	0,00	0,00
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	14.102,55	0,00	14.102,55	0,00	0,00
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	90.223,22	50.381,56	39.841,66	0,00	0,00
85215	Bon energetyczny	236.700,81	0,00	236.700,81	0,00	0,00
85216	Zasiłki stałe	170.695,66	0,00	170.695,66	0,00	0,00
85219	Ośrodki Pomocy Społecznej	812.343,54	525.630,05	286.713,49	0,00	0,00

85228	Usługi opiekuńcze (wynag. i pochod.)	84.072,54	84.072,54	0,00	0,00	0,00
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	19.741,00	3.948,20	15.792,80	0,00	0,00
85231	Pomoc dla Ukrainy	58.173,84	0,00	0,00	0,00	58.173,84
85295	Pozostała działalność (DPS, dod. osł. KWS)	770.610,81	502.667,07	267.943,74	0,00	0,00
85415	Pomoc materialna dla uczniów (stypendia)	22.849,00	4.569,80	18.279,20	0,00	0,00
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.	2.247.853,56	40.141,82	2.207.711,74	0,00	0,00
85503	Karta Dużej Rodziny	597,00	0,00	597,00	0,00	0,00
85504	Wspieranie rodziny (asystent rodz.)	93.387,99	66.356,87	6.874,85	20.156,27	0,00
85508	Rodziny zastępcze (PCPR)	99.793,91	99.793,91	0,00	0,00	0,00
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	30.247,87	0,00	30.247,87	0,00	0,00
Razem		4.763.649,27	1.383.607,79	3.301.711,37	20.156,27	58.173,84

W 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu odprowadził do budżetu gminy dochody w wysokości **102.524,28 zł** – dane ze sprawozdania Rb-27s na dzień 31.12.2024 r.

Strukturę zrealizowanych dochodów w podziale szczegółowej klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 2 – Dochody Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ruścu za rok 2024.

Klasyfikacja budżetowa		Ogółem wykonanie dochodów w 2024 r.	w tym:	
			Dochody, które pozostają w gminie	Dochody, które odprowadzane są do budżetu państwa
85228	Usługi opiekuńcze	19.211,94	19.211,94	0,00
85295	Pozostała działalność	70.978,59	70.978,59	0,00
85501	Świadczenie wychowawcze	4.642,43	0,00	4.642,43
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	7.691,32	0,00	7.691,32
85508	Rodziny zastępcze	0,00	0,00	0,00
Razem		102.524,28	90.190,53	12.333,75

Źródło: opracowanie własne

Wśród zrealizowanych dochodów GOPS za 2024 r. wyróżniamy dochody, które pozostają do dyspozycji gminy i gmina przeznacza je na swoje wydatki a także dochody, które muszą być odprowadzone do budżetu państwa. Dochody pozostające w dyspozycji gminy pochodzą z usług opiekuńczych świadczonych przez GOPS w Ruścu, alimentacji dotyczącej odpłatności za pobyt w DPS. Do dochodów, które muszą być

odprowadzone do budżetu państwa zaliczamy przede wszystkim nienależnie pobrane świadczenia w latach ubiegłych wraz z odsetkami oraz odsetki od nienależnie pobranych świadczeń pobranych w roku bieżącym.

III. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługiwało w 2024 r. osobom i rodzinom, których dochód na osobę nie przekraczał:

- a) 776,00 zł – dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- b) 600,00 zł – dla wieloosobowego gospodarstwa domowego.

W 2024 r. ze świadczeń pomocy społecznej skorzystały **78 rodziny**, w których żyło **169 osób**. Liczba mieszkańców zameldowanych na terenie Gminy Rusiec na dzień 31.12.2024 r. wynosiła **4 839 osób**. Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Rusiec przyjąć należy, iż pomocą objęto **3,49%** ogółu mieszkańców Gminy Rusiec.

Dominujące problemy społeczne na terenie Gminy Rusiec, na podstawie których przyznawane były świadczenia pomocy społecznej wyszczególnia poniższa Tabela 3 – Powody przyznawania świadczeń w 2024 r.

Tabela Nr 3 – Powody przyznawania świadczeń w 2024 r.

Powód trudniej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	26	55
Bezdomność	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	11	49
	9	44
Bezrobocie	16	41
Niepełnosprawność	24	41
Długotrwała lub ciężka choroba	36	49
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	15	53
Przemoc domowa	0	0
Alkoholizm	8	12
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	4

Źródło: opracowanie własne

Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin i osób w rodzinach w poszczególnych czynnikach dysfunkcyjnych. Należy zauważyć, że w jednej rodzinie może występować więcej niż jedna dysfunkcja i z tego względu liczby rodzin i osób nie sumuje się.

W 2024 r. dominującym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej była długotrwała lub ciężka choroba. Z tej przyczyny wsparciem objęto 36 rodzin, w których żyło 49 osób. Kolejnymi powodami jest niepełnosprawność i ubóstwo.

Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. Wyodrębnić można **świadczenia pieniężne** pomocy społecznej oraz **świadczenia niepieniężne** pomocy społecznej.

Szczegółowe zestawienie wypłacanych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej zawiera poniższa tabela.

Tabela Nr 4 – Świadczenia pieniężne pomocy społecznej udzielone w roku 2024

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba świadczeń	Kwota
1	Zasiłek stały	21	185	170 695,66
2	Zasiłek okresowy	18	90	39 841,66
3	Zasiłek celowy, w tym celowy specjalny	36	83	21 746,16
4	Zasiłek celowy w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	2	5	1 050
RAZEM				233 334

Źródło: opracowanie własne

Patrząc na przedstawione powyżej dane zauważyć należy, że do najczęściej udzielanych świadczeń pieniężnych pomocy społecznej zaliczamy zasiłek celowy, drugim najczęściej udzielanym świadczeniem pieniężnym jest zasiłek okresowy. Na trzeciej pozycji znajduje się zasiłek stały, który przyznawany jest osobom z powodu niepełnosprawności lub z powodu wieku (kobiety – 60 lat, mężczyźni – 65 lat) – w przypadku, gdy nie nabyli świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Z tej formy pomocy skorzystało 21 rodzin, co daje 26,92% ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy.

Drugą kategorią świadczeń pomocy społecznej są świadczenia niepieniężne. Katalog tych świadczeń jest szeroki. Do świadczeń niepieniężnych realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu należą:

1. Praca socjalna

Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Ma na celu zaspokajanie ich potrzeb, lepsze dostosowanie do zasad życia społecznego, poprawę pozycji społecznej. Praca socjalna to także stały kontakt z rodziną i wspieranie jej w pokonywaniu trudności jakie napotyka w codziennym życiu. Praca socjalna jest świadczeniem pomocy społecznej niezależnym od dochodu rodziny. W 2024 r. pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną w 31 rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

2. Zapewnienie posiłku

Realizacja świadczenia polegała głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”. Dożywianiem objęto **26 dzieci** z terenu Gminy Rusiec, na co wydatkowano kwotę **18 692 zł**, 2 osoby otrzymały zasiłek celowy na zakup żywności w kwocie **1 049,00 zł**. Łącznie wydatkowano kwotę **19 741,00 zł**.

3. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze są zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym. Przyznawane są osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, podstawowej opieki higienicznej zleconej przez lekarza czy zapewnienia kontaktu z otoczeniem.

W 2024 r. z pomocy w postaci usług opiekuńczych skorzystało **8 osób**. Koszt świadczenia usług wyniósł **19 621 zł** (19 621 zł środki własne). Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu zatrudnił dwie opiekunki na umowę – zlecenie.

4. Pobyt w domach pomocy społecznej

Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym

życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w domu pomocy społecznej pokrywa mieszkaniowiec domu w wysokości 70% swojego dochodu. Pozostałą kwotę do wysokości całkowitych kosztów utrzymania w placówce dopłaca rodzina i gmina, z której pochodzi osoba umieszczona w domu pomocy społecznej.

W 2024 r. w domach pomocy społecznej przebywało **11 mieszkańców** gminy Rusiec. Łączny koszt poniesiony przez gminę z tytułu opłaty za pobyt mieszkańców w DPS wyniósł **500 375,44 zł**.

5. Udzielenie schronienia

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

W 2024 r. w schronisku dla osób bezdomnych przebywało **5 mieszkańców** gminy Rusiec. Łączny koszt zrealizowanych świadczeń na schronienie w schronisku wyniósł **28.635,40 zł**.

6. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu opłacił składkę zdrowotną w wysokości **14 102,55 zł** za **19 osób** pobierających zasiłek stały.

7. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej Gmina ma obowiązek sprawienia pogrzebu osobie zmarłej w sposób ustalony przez gminę. Gmina zorganizuje pogrzeb, gdy osoba zmarła nie posiadała rodziny lub członkowie rodziny z jakiś przyczyn odmawiają podjęcia działań zmierzających do jej pochówku.

Jeżeli po zmarłej osobie, której Gmina zorganizowała pogrzeb, przysługuje zasiłek pogrzebowy z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wówczas Gmina zwraca się do ZUS z wnioskiem o pokrycie poniesionych kosztów. Zakład Ubezpieczeń pokrywa koszty sprawienia pogrzebu do wysokości zasiłku pogrzebowego.

W 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu dofinansował koszty pogrzebu dla jednej osoby zmarłej na terenie Gminy Rusiec. Łączny koszt zrealizowanego świadczenia wyniósł **2 850,00 zł** (nie przysługiwał zasiłek pogrzebowy z ZUS, KRUS).

IV. INNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Ustalanie prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu realizuje zadanie Gminy polegające na ustalaniu uprawnień osób do bezpłatnej opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych. Prawo do świadczeń zdrowotnych określa art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wydawane jest na okres 90 dni.

W 2024 r. wydano w tej sprawie **7 decyzji**.

2. Informowanie oraz kierowanie mieszkańców gminy Rusiec do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Bełchatowie

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej kierują osoby przewlekle chore, które nie mogą z różnych powodów uzyskać świadczenia rentowego, do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Bełchatowie w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności. Na skutek tego działania osoby mogą starać się o uzyskanie pomocy finansowej w formie zasiłku stałego, zasiłku pielęgnacyjnego oraz świadczeń opiekuńczych.

V. REALIZACJA PROGRAMU FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA POMOC ŻYWNOŚCIOWĄ 2021 – 2027 PODPROGRAM 2023

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu przy współpracy z Bankiem Żywności im. Marka Edelmana w Łodzi realizuje Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027, którego głównym celem jest zapewnienie najuboższym mieszkańcom pomocy żywnościowej. Cele szczegółowe, to organizacja

i koordynacja dystrybucji pomocy żywnościowej, przekazanie artykułów spożywczych osobom zakwalifikowanym do otrzymania pomocy żywnościowej zgodnie z zasadami FEPŻ.

Podprogram 2023 realizowany był w okresie od lipca do grudnia 2024 r. Pomoc żywnościowa trafiła do **800 osób** z Gminy Rusiec, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. W 2024 r. wydaliśmy osobom potrzebującym **52 tony żywności w 2400 paczkach żywnościowych**.

Osoby potrzebujące otrzymały bezpłatnie artykuły spożywcze:

- 1) warzywne i owocowe (dżem truskawkowy, groszek z marchewką, fasolka po bretońsku); skrobiowe (makaron jajeczny, mąka pszenna, kasza jęczmienna, płatki owsiane, herbatniki maślane, kawa zbożowa);
- 2) mleczne (mleko UHT, ser podpuszczkowy);
- 3) mięsne (szynka wieprzowa i drobiowa mielona, pasztet wieprzowy, szprot w oleju); cukier (cukier biały);
- 4) tłuszcze (olej rzepakowy).

We współpracy z Bankiem Żywności w Łodzi prowadzimy formalne przygotowania do Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 Podprogram 2024.

VI. STYPENDIUM SZKOLNE

Stypendium szkolne dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Rusiec było wypłacone dla 24 dzieci na ogólną kwotę: 22.849,00 zł, z czego kwota – 4.569,80 zł (20%) z Budżetu Gminy, natomiast kwota-18.279,20 zł (80%) – dotacja Urzędu Wojewódzkiego.

VII. REALIZACJA RZĄDOWYCH PROGRAMÓW FINANSOWANYCH Z FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN

W 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu realizował program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego dedykowane osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom.

PROGRAM „OPIEKA WYTCHNIENIOWA” DLA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO – edycja 2024

Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 finansowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego w ramach resortowego programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Wartość dofinansowania programu: 40 680,00 złotych (słownie: czterdzieści tysięcy sześćset osiemdziesiąt złotych 00/100).

Całkowity koszt realizacji programu: 40 650,00 złotych (słownie: czterdzieści tysięcy sześćset pięćdziesiąt złotych 00/100).

Głównym celem Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- 1) dziećmi do ukończenia 16. roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności lub
- 2) osobami niepełnosprawnymi posiadającymi:
  - a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
  - b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem wymienionym w lit. a, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, ze zm.),

poprzez umożliwienie uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej, tj. odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością przez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie. Dzięki temu wsparciu, osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki nad osobą z niepełnosprawnością dysponować będą czasem, który mogą przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw życiowych. Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby

z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy członkowie rodzin lub opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

Program był realizowany w formie pobytu dziennego dla 9 osób, w tym jednego dziecka. Liczba przyznanych godzin wynosiła 813. Pomoc sprawowana była przez 2 opiekunki. Uczestnik programu za usługi opieki wychnieniowej nie ponosił odpłatności.

VIII. PROGRAM KORPUS WSPARCIA SENIORÓW WSPÓLFINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW BUDŻETU PAŃSTWA.

Gmina Rusiec przystąpiła do realizacji Programu w zakresie Modułu II. Celem Modułu II Programu jest poprawa bezpieczeństwa oraz wsparcie w miejscu zamieszkania Seniorów w wieku 60 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia, poprzez zakupu usługi obsługi systemu polegającej na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centralę monitoringu (opaski bezpieczeństwa). Gmina Rusiec pozyskała dotację w kwocie **9.166,49 zł** na dofinansowanie zakupu, jak również kosztów użytkowania tzw. opasek.co stanowi 80% dotacji, natomiast planowany wkład własny gminy wynosi **2.291,63 zł**, co stanowi 20% kosztów. Całkowity koszt realizacji MODUŁU II (zakup opasek) wyniósł **11.458,12 zł**. Z zakupionych opasek skorzystało w 2024 r. - 32 osoby. Uczestnik programu za opaskę bezpieczeństwa nie ponosił odpłatności.

IX. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

W związku z obowiązkiem wynikającym z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Uchwałą Nr LII/364/2022 Rady Gminy Rusiec z dnia 29 czerwca 2022 r. przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rusiec na lata 2022-2024. W ramach realizacji ww. Programu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu zatrudnia 1 asystenta rodziny. Jego zadaniem jest wspomaganie rodzin, w których pojawiają się problemy wychowawcze. Bywa tak, że rodzice z różnych przyczyn nie radzą sobie z wychowywaniem potomstwa i zapewnieniem mu niezbędnych warunków do prawidłowego rozwoju fizycznego, emocjonalnego i psychicznego. Wtedy właśnie wkracza do akcji asystent rodziny, którego zadaniem jest wspieranie rodzin niezaradnych życiowo, dotkniętych ubóstwem, bezrobociem, uzależnieniami, którym grozi odebranie dzieci.

W 2024 r. wsparciem asystenta rodziny było objętych **7 rodzin**, w których wychowywało się **19 małoletnich dzieci**.

Główne problemy rodzin, z którymi pracował asystent w 2024 r. to:

- 1) bezradność i zaniedbania w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) niezaradność życiowa;
- 3) nadużywanie alkoholu przez członków rodziny;
- 4) trudna sytuacja materialno – bytowa.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

W **2024 r.** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu współfinansował **pobyt w pieczy zastępczej 9 dzieci** z terenu Gminy Rusiec.

Tabela Nr 5 – Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w 2024 r.

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba dzieci	Poniesione koszty
Instytucjonalna piecza zastępcza (Ośrodek Interwencyjno-Socjalizacyjny w Bełchatowie)	1	29 871,25
Rodzinną piecza zastępcza (rodziny zastępcze)	8	69 922,66
Razem	9	99 793,91

X. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Jednym z zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ruścu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zatwierdzonego Uchwałą Nr LII/365/2022 Rady Gminy Rusiec z dnia 29 czerwca 2022 r. obejmującego swoim zakresem zadania mające na celu przede wszystkim ochronę osób doznających przemocy w rodzinie.

Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535) wprowadza zmiany do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które polegają między innymi na zmianie jej tytułu z ustawy „o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” na ustawę o „przeciwdziałaniu przemocy domowej”. Zastąpiono definicję przemocy w rodzinie definicją przemocy domowej, której zakres pojęciowy został zmodyfikowany i będzie obejmował przemoc ekonomiczną oraz cyberprzemoc.

Wprowadzona regulacja wprowadza także definicję osoby doznającej przemocy domowej i świadka przemocy domowej oraz uznaje, że małoletniego należy traktować jako osobę doznającą przemocy domowej w sytuacji, gdy był on świadkiem takiej przemocy.

Ustawa wprowadza dodatkowe formy działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową - programy psychologiczno-terapeutyczne, których celem ma być powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy. Po skierowaniu osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w wymienionych programach osoba ta będzie miała obowiązek ukończyć program oraz przedstawić odpowiednie zaświadczenie o jego ukończeniu. Osoba, która uparczywie nie będzie stosować się do powyżej wskazanych obowiązków (czyli obowiązku zgłoszenia się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych, ukończenia tych programów oraz dostarczenia zaświadczenia o ich ukończeniu) może zostać ukarana karą grzywny albo ograniczenia wolności – zgodnie ze zmianami w ustawie - Kodeks wykroczeń.

Ustawa wprowadza także szereg regulacji mających na celu usprawnienie pracy zespołów interdyscyplinarnych (doprecyzowane zostały między innymi przepisy związane z funkcjonowaniem i pracami zespołu). Powoływane są grupy diagnostyczno-pomocowe, które mają zastąpić dotychczasowe grupy robocze. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej będzie wchodził pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz funkcjonariusz Policji. Skład tej grupy będzie mógł być poszerzony o dodatkowe osoby

Ustawa modyfikuje także procedurę „Niebieskie Karty”. Do wszczęcia oraz realizacji tej procedury będą uprawnione osoby wchodzące w skład grupy diagnostyczno-pomocowej. Ustawa określa także przesłanki umożliwiające zakończenie procedury „Niebieskie Karty” oraz wprowadza regulację, zgodnie z którą po zakończeniu tej procedury przez okres 9 miesięcy będą prowadzone przez grupę diagnostyczno-pomocową działania monitorujące polegające w szczególności na analizie i ocenie sytuacji osób, w niej uczestniczących.

W celu realizacji powyższego zadania **Uchwałą Nr LXXV/476/2023** Rada Gminy Rusiec z dnia 18 września 2023 r. określiła tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Rusiec zaś **Zarządzeniem Nr 98/2023** z dnia 10 października 2023 r. **Wójt Gminy Rusiec** powołał **Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Rusiec**, który działa przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ruścu. W skład jego wchodzi: przedstawiciel Ośrodka Pomocy Społecznej w Ruścu, Policji, Oświaty, Służby Zdrowia, Sądu Rejonowego w Bełchatowie, Organizacji Pozarządowej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ruścu. W ramach Zespołu działają **grupy diagnostyczno- pomocowe**, których przedstawiciele pracują z rodziną, zapewniając kompleksową pomoc, wspólnie opracowują, wdrażają i monitorują realizację planu pomocy w ramach **procedury „Niebieskie Karty”**. W 2024 r. Zespół Interdyscyplinarny zbierał się sześciokrotnie.

W **2024 r.** Zespół Interdyscyplinarny procedował **5 „Niebieskich Kart”** dotyczących przemocy w rodzinie, w tym kontynuowano **1 procedurę „Niebieskiej Karty”** z 2023 r.

Niebieskie Karty sporządzone były przez przedstawicieli uprawnionych podmiotów w tym: policji – **6**.

W **2024 r.** zakończono **1 „Niebieską Kartę”** z uwagi na ustanie przemocy oraz zrealizowanie indywidualnego planu pomocy.

XI. KARTA DUŻEJ RODZINY

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu realizuje ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512). Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski system zniżek, stworzony z myślą o rodzinach wielodzietnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. Karta Dużej Rodziny wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie i co równie ważne, wydawana jest bezpłatnie, a jedynie wydanie duplikatu bądź domówienie tradycyjnej formy karty podlega opłacie.

Wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny składane są w formie papierowej lub w formie elektronicznej. W 2024 r. zarejestrowano **24 wnioski** o wydanie Karty Dużej Rodziny, wnioski złożone zostały w wersji papierowej.

Na realizację ww. programu w 2024 r. otrzymano dotację z budżetu państwa w wysokości **597,00 złotych**.

XII. ŚWIADCZENIA RODZINNE

1. Zasiłki rodzinne z dodatkami

Zasiłek rodzinny to świadczenie mające na celu częściowe pokrycie kosztów wynikających z utrzymania dziecka. Otrzymuje się go do ukończenia przez dziecko 18 roku życia, ukończenia przez dziecko nauki w szkole (jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia) lub do 24 roku życia dziecka, jeśli kontynuuje naukę w szkole lub na uczelni wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku wynosi miesięcznie:

- 1) 95 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 2) 124 zł na dziecko w wieku powyżej 5 lat do ukończenia 18 roku życia;
- 3) 135 zł na dziecko w wieku powyżej 18 lat do ukończenia 24 rok życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki:

- 1) dodatek z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 1 000,00 zł;
- 2) dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400 zł;
- 3) dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, który wynosi 193 zł, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci;
- 4) dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, do 5 roku życia dziecka wynosi 90 zł, zaś powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia 110 zł;
- 5) dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, który wynosi 95 zł na trzecie i następane dzieci uprawnione do zasiłku;
- 6) dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła - 113 zł, zaś na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła - 69 zł;
- 7) dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości 100 zł.

Prawo do zasiłku przysługuje rodzicom lub opiekunom prawnym dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka (jeśli wystąpił do sądu z wnioskiem o przysposobieniu dziecka), osobie uczącej się (jeśli jest osobą pełnoletnią, niepozostającą pod opieką rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony), jeżeli **dochód rodziny** w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się **nie przekracza kwoty 674,00 zł**. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest **dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności** kryterium dochodowe jest **powiększone do kwoty 764,00 zł**.

W przypadku, gdy dochód rodziny przekroczy wymagane kryterium dochodowe ustala się prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r., tzw. „złotówkę za złotówkę”.

Aby zasada „złotówka za złotówkę” mogła zostać zastosowana przez organ, kwota przekroczenia nie może być wyższa niż suma otrzymywanych świadczeń. Wyrównanie jest wypłacane, gdy jego wysokość jest wyższa lub równa 20,00 zł.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe na temat wypłaconych zasiłków rodzinnych z dodatkami w 2024 r.

Tabela Nr 6 – Wypłacane zasiłki rodzinne z dodatkami w 2024 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota
1	Zasiłki rodzinne	77	5831	203.873,40
2	Dodatki do zasiłków rodzinnych			105.910,15
Razem				309783,55

Źródło: opracowanie własne

W 2024 r. w ramach zasiłków rodzinnych wypłacono kwotę 309.783,55 zł, z czego 105.910,15 zł wynosiły dodatki do zasiłków rodzinnych, co stanowi 34,19 % ogólnej sumy wypłaty zasiłków. Zauważyć należy, że dodatki do zasiłków rodzinnych stanowią ważną składową wypłaconych świadczeń.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe na temat wypłaconych dodatków do zasiłków rodzinnych w 2024 r.

Tabela Nr 7 – Wyszczególnienie dodatków do zasiłków rodzinnych wypłaconych w 2024 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota
1	Dodatek z tytułu urodzenia się dziecka	7	9	6.093,81
2	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	5	55	20.696,70
3	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	4	48	9.264,00
4	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	10	108	11.084,32
5	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	27	302	26.428,86
6	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	38	328	22.231,17
7	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	105	213	10.111,29
Razem				105.910,15

Źródło: opracowanie własne

Patrząc na przedstawione powyżej dane liczbowe, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, zauważyć należy, że do najczęściej wypłaconych dodatków do zasiłku rodzinnego zaliczamy dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. Drugim najczęściej udzielanym dodatkiem jest dodatek z tytułu podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, zaś na trzecim miejscu znajduje się dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej

Nienależnie pobrane zasiłki rodzinne wraz z dodatkami podlegają zwrotowi.

2. Świadczenia opiekuńcze i zasiłek dla opiekuna

Wśród świadczeń opiekuńczych wyróżniamy: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- 1) niepełnosprawnemu dziecku;
- 2) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia;
- 4) osobie, która ukończyła 75 lat.

Wysokość zasiłku wynosi **215,84 zł** miesięcznie.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje:

- 1) matce lub ojcu;
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka;
- 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną;
- 4) innym osobom, na których Kodeks rodzinny i opiekuńczy nakłada obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie przysługuje tylko, jeśli opiekunowie nie podejmują lub rezygnują z pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą z orzeczeniem o niepełnosprawności. W **2024 r.** wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła **2.988,00 zł miesięcznie**.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe na temat wypłaconych świadczeń opiekuńczych w 2024 roku.

Tabela Nr 8 – Wypłacane świadczenia opiekuńcze w 2024 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota
1.	Zasiłki pielęgnacyjne	97	1099	237.065,00
2.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	5	48	27.280,00
3.	Zasiłek dla opiekuna	1	8	4.960,00
4.	Świadczenia pielęgnacyjne	39	430	1.240.185,00
Razem				1.509.490,00

Źródło: opracowanie własne

Poddając analizie powyższe dane zauważyć należy, iż świadczenie pielęgnacyjne stanowi największą wartość wypłaty wśród świadczeń związanych z niepełnosprawnością. Nienależnie pobrane świadczenia opiekuńcze podlegają zwrotowi.

3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przyznawana jest matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu, jeśli **dochód rodziny** w przeliczeniu na osobę nie przekracza **1922,00 zł netto**. Wysokość świadczenia wynosi **1000,00 zł** na jedno dziecko. W **2024 r.** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka dla **16 rodzin** w łącznej wysokości **16.000,00 zł**.

4. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, którym urodziło się dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Wysokość świadczenia wynosi **1.000,00 zł**. W **2024 r.** świadczenie rodzicielskie pobrało **5 osób** w łącznej wysokości **29.574,00 zł**.

5. Świadczenie „Za życiem”

Program „Za życiem” ma na celu udzielenie wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także dzieci, u których

zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, powstałe w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Jednym z elementów Programu „Za Życiem” jest wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości **4 000,00 zł** z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W **2024 r.** Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu nie wypłacił żadnego świadczeni „Za życiem”.

6. Ubezpieczenie społeczne i zdrowotne opłacane za niektóre osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekuna.

Za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekuna opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości wypłacanego świadczenia przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobietę i 25-letniego przez mężczyznę, jeżeli nie podlegają one obowiązkowi ubezpieczenia z innego tytułu.

W **2024 r.** opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne **za 26 osób** pobierających świadczenie pielęgnacyjne za łączną kwotę **194.406,19 zł**. Za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze, zasiłek dla opiekuna lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu opłacane są składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W **2024 r.** opłacono składkę na ubezpieczenie zdrowotne **za 7 osób**, pobierające świadczenie pielęgnacyjne na łączną kwotę **30.247,00 zł**.

XIII. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993, ze zm.). Na podstawie przepisów tej ustawy realizowane jest wsparcie materialne dla osób uprawnionych, które na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez Sąd mają zasądzone alimenty, jednak nie otrzymują ich z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Wsparcie to realizowane jest poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osób spełniających kryteria ustawowe. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

- 1) do ukończenia 18 roku życia;
- 2) w przypadku gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia 25 roku życia;
- 3) w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie (zgodnie z Obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 19.01.2023 r. w/s wysokości kwoty kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego od dnia 1 października 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 121) nie przekraczał kwoty 1 209,00 zł.

W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 1 209,00 zł, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej.

W/w świadczenia do dnia 30.09.2024 r. przysługiwały osobom uprawnionym w wysokości bieżąco ustalonych alimentów jednakże nie wyższej niż 500,00 zł miesięcznie, natomiast od 01.10.2024 r. w oparciu o zmianę ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 21 listopada 2024 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1827) świadczenia z funduszu alimentacyjnego są wypłacane w wysokości bieżąco zasądzonych alimentów, jednakże w kwocie nie wyższej niż 1000,00 zł miesięcznie. Świadczenia te przyznawane są na okres świadczeniowy, który trwa od października danego roku do końca września roku następnego. W Gminie Rusiec ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego korzystają przedstawiciele ustawowi małoletnich osób uprawnionych jak również pełnoletnie uczące się osoby uprawnione. Liczbę rodzin i osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w Gminie Rusiec w 2024 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 9 – Liczba osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2024 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeniobiorców	Liczba wypłaconych świadczeń
FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	9	Małoletnie osoby uprawnione	16
		Pełnoletnie uczące się osoby uprawnione	2

Źródło: opracowanie własne

W 2024 r. ogólna suma wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła **88.650,00 zł.**

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993, ze zm.) Gmina zobowiązana jest do prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego mają charakter zwrotny. Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami. Zgodnie z art. 27 ust. 1, 9, 10 ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993, ze zm.) dłużnik spłaty zobowiązań dokonuje za pośrednictwem organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne.

Ogólna kwota zadłużenia na dzień **31.12.2024 r.** z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi **1.369.418,68 zł** (w tym odsetki **585.975,75 zł**), z czego w 2024 r. **odzyskano kwotę 60.364,78 zł** (w tym odsetki **21.900,54 zł**).

Stan zadłużenia z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na dzień **31.12.2024 r.** wynosi **236.626,07 zł**, z czego w 2024 r. **odzyskano kwotę 20.764,81 zł.**

W 2024 r. **nie zostały** umorzone należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, oraz odsetki ustawowe na dzień wydania decyzji.

Nienależnie pobrane świadczenia z funduszu alimentacyjnego podlegają zwrotowi. W 2024 r. osoby, które **nienależnie pobrały świadczenia dokonały zwrotu ww. świadczeń na kwotę 0,00 zł.**

XIV. DODATKI DO ŹRÓDEŁ OGRZEWANIA

BON ENERGETYCZNY

Zasady i tryb przyznawania oraz ustalania i wypłaty bonu energetycznego regulowały przepisy ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz. U. z dnia 12 czerwca 2024 r. poz. 859). Bon energetyczny był formą wsparcia finansowego dla gospodarstw domowych o określonych dochodach w związku z wzrostem cen energii elektrycznej. Bon energetyczny przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym:

- 1) jednoosobowym – jeśli wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 2500 zł;
- 2) wieloosobowym – jeśli wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 1700 zł na osobę.

Dochód ustalano na zasadach określonych w przepisach ustawy o świadczeniach rodzinnych (art. 3 pkt 1; Dz. U. z 2024 r. poz. 323, ze zm.).

Bon był jednorazowym świadczeniem pieniężnym w wysokości:

- 1) 300 zł – dla gospodarstwa jednoosobowego;
- 2) 400 zł – dla gospodarstwa wieloosobowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) 500 zł – dla gospodarstwa wieloosobowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) 600 zł – dla gospodarstwa wieloosobowego składającego się z co najmniej 6 osób.

W przypadku gdy **główne źródło ogrzewania danego gospodarstwa domowego było zasilane energią elektryczną** i było wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, do dnia 1 kwietnia 2024 r., albo po tym dniu - w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, bon energetyczny przyznawało się w wysokości:

- 1) 600 zł - gospodarstwu domowemu jednoosobowemu;
- 2) 800 zł - gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z 2 do 3 osób;
- 3) 1000 zł - gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z 4 do 5 osób;
- 4) 1200 zł - gospodarstwu domowemu wieloosobowemu składającemu się z co najmniej 6 osób

W 2024 r. wypłacono 634 świadczeń na łączną kwotę 229.807 zł.

XV. DODATEK OSŁONOWY

Zasady i tryb przyznawania oraz ustalania i wypłaty dodatku osłonowego regulowały przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 953). Dodatek osłonowy był świadczeniem pieniężnym, którego celem było zrekompensowanie rosnących cen nośników energii (gaz, prąd) oraz produktów żywnościowych. Dodatek osłonowy przysługiwał osobom w gospodarstwie domowym:

- 1) jednoosobowym – jeśli wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 2100 zł;
- 2) wieloosobowym – jeśli wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 1500 zł na osobę.

Dochód ustalano na zasadach określonych w przepisach ustawy o świadczeniach rodzinnych (art. 3 pkt 1; Dz. U. z 2024 r. poz. 323, ze zm.)

Dodatek osłonowy w 2024 r. wynosił:

- 1) 228,80 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) 343,20 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) 486,20 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) 657,80 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Przepisy przewidywały także podwyższony dodatek osłonowy przysługujący osobom opalającym domy węglem lub paliwami węglpochodnymi zgłoszonymi do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków:

- 1) 286,00 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) 429,00 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) 607,75 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) 822,25 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

W 2024 r. wypłacono 655 świadczeń na łączną kwotę 249.377,70 zł.

XVI. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY OBYWATELOM UKRAINY

Obywatelom Ukrainy, którzy legalnie wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od 24 lutego 2022 r., deklarują zamiar pozostania na terytorium RP oraz zostali wpisani do rejestru PESEL, przysługiwała pomoc w zakresie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, ze zm.). W tym zakresie zrealizowano:

- 1) dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach – dla dzieci obywateli Ukrainy przebywających na terenie gminy Rusiec i kontynuujących naukę w szkołach i przedszkolach organizowano dożywianie. Pomocą tą objęto **3 dzieci**, któremu sfinansowano żywienie w szkole na **kwotę 1 048,20zł**;
- 2) wypłacono zasiłek okresowy dla **1 rodziny obywatelom Ukrainy na łączną kwotę 1.500,78 zł**;
- 3) stypendium szkolne było wypłacone dla **2 dzieci** na kwotę – 2.400,00 zł, finansowane z Funduszu Pomocy.

Obywatelom Ukrainy, którzy legalnie wjechali na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od 24 lutego 2022 r., deklarują zamiar pozostania na terytorium RP oraz zostali wpisani do rejestru PESEL, przysługiwała pomoc w zakresie świadczeń na zasadach i w trybie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych

(Dz. U. z 2024 r. poz. 323, ze zm.). Liczbę rodzin i osób z Ukrainy korzystających ze świadczeń rodzinnych w Gminie Rusiec w roku 2024 przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 10 – Wyplacane zasiłki rodzinne z dodatkami UKR w 2024 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota
1	Zasiłki rodzinne	1	12	1.588,00
Razem				1.588,00

Źródło: opracowanie własne

Każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy (którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium RP), przysługiwało **świadczenie pieniężne z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy w wysokości 40 zł dziennie.**

Świadczenie jest przyznawane za okres faktycznego zapewniania zakwaterowania i wyżywienia, nie dłużej niż za okres **120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej** i jest wyplacane z dołu.

Przedłużenie okresu wypłaty świadczenia na okres dłuższy niż 120 dni może zostać przyznane za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia następującym obywatelom Ukrainy:

- 1) osobom posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji;
- 2) osobom posiadającym dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania o niepełnosprawności;
- 3) osobom, które ukończyły 60 rok życia (kobiety) albo 65 rok życia (mężczyźni);
- 4) kobietom w ciąży,
- 5) osobom wychowującym dziecko do 12 miesiąca życia;
- 6) osobom samotnie sprawującym na terytorium RP opiekę nad trojgiem i więcej dzieci.

W okresie od 22.03.2022 r. do 30.06.2024 r. pozytywnie **rozpatrzono 227 wniosków** (1.247 obywateli Ukrainy objętych pozytywnie rozpatrzonymi wnioskami) na łączną **kwotę 786.704,00 zł.**

XVII. PODSUMOWANIE

Głównym celem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ruścu jest umożliwienie osobom oraz rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując przy tym własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Przy tak różnorodnych kategoriach osób i rodzin wymagających wsparcia oferowana pomoc, wspieranie i łagodzenie trudnej sytuacji osób i rodzin odbywa się nie tylko w formie materialnej, ale również poprzez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy, w tym pracy socjalnej wobec indywidualnych osób i rodzin.

W 2024 r. pracownicy socjalni oraz asystent brali udział w szkoleniach, konferencjach. Obowiązek organizacji szkoleń dla tych grup zawodowych wynika z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Osoby i rodziny zgłaszające się o pomoc mogą liczyć na życzliwość pracowników oraz wszechstronną pomoc, adekwatną do oczekiwań i naszych możliwości. W wyniku dokonujących się zmian gospodarczych oraz zmian w przepisach, zmienia się również struktura klientów pomocy społecznej, ich oczekiwania i potrzeby, staramy się, aby pomoc społeczna nie była kojarzona jedynie z wypłatą świadczeń finansowych choć nadal jest ważna, i nie może stanowić jedynej formy wsparcia.

Każdy mieszkaniec gminy Rusiec, który zmaga się z problemami, z którymi nie może sobie sam poradzić, znajdzie tu życzliwe przyjęcie i profesjonalną pomoc. Rozwijamy naszą ofertę dla potrzeb osób niepełnosprawnych i ich rodzin.